

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Пащенко Тараса Андрійовича на тему «Вплив небанкіingu на фінансовий сектор країн в умовах нової технологічної парадигми» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 29 Міжнародні відносини за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини

28 квітня 2026 року

1. Виконання освітньо-наукової програми.

Здобувач ступеня доктора філософії, аспірант 4 року денної форми навчання (надалі – Аспірант) Пащенко Тарас Андрійович у повному обсязі виконав індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури ДВНЗ «Ужгородський національний університет», що повністю відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій та вимогам Порядку підготовки Аспірантів вищої освіти ступеню доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 (зі змінами).

Аспірант Пащенко Тарас Андрійович в процесі виконання освітньо-наукової програми здобув глибокі ґрунтовні знання за фахом, в повній мірі опанував чітко окреслений програмою обсяг загальнонаукових навичок та компетентностей, необхідних для реалізації послідовного обґрунтованого наукового дослідження, а також пов'язаних із формуванням у Аспіранта загальнонаукового світогляду та дотриманням норм професійної етики.

Аспірант в повному обсязі оволодів комплексом необхідних дослідницьких умінь та навичок, зокрема тих, які стосуються планування та формування дизайну дослідження, організації послідовності його виконання та безпосереднього проведення етапів у відповідності до попередньо сформульованих мети та завдання, застосування комплексу методів та технологій, в тому числі і комп'ютерно-інформаційних, необхідних для отримання, структурування, аналітичного опрацювання та синтезу даних, перевірки достовірно отриманих результатів, їх систематизації та категоризації.

Аспірант в повній мірі оволодів необхідними мовними компетентностями для репрезентації результатів власного наукового дослідження англійською мовою в усній та письмовій формах, а також для повного розуміння та глибокого якісно-кількісного аналізу іноземних джерел наукової літератури з подальшою формалізацією отриманих даних.

2. Виконання індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми).

Індивідуальний план наукової роботи Аспіранта Пащенко Тараса Андрійовича затверджений рішенням Вченої ради факультету міжнародних

економічних відносин Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (протокол № 3 від 29.11.2022 року).

Тема дисертаційного дослідження Пашенка Тараса Андрійовича «Фінансування діяльності міжнародних транспортно-логістичних центрів (МТЛЦ) на глобальному ринку транспортних послуг» затверджена на засіданні Вченої ради ДВНЗ «Ужгородський національний університет» від 21 листопада 2022 року (протокол №10). Науковим керівником призначено Ерфан Єву Алоїсівну – кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри міжнародних економічних відносин факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

На засіданні Вченої ради ДВНЗ «Ужгородський національний університет» від 03 червня 2025 року (протокол №6) змінено наукового керівника та призначено науковим керівником Король Марину Михайлівну – доктора економічних наук, професора, професора кафедри міжнародних економічних відносин факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет» і уточнено тему дисертаційного дослідження у такій редакції: «Вплив необанкінгу на фінансовий сектор країн в умовах нової технологічної парадигми».

Термін виконання роботи: 2022-2025 роки.

Аспірант Пашенко Тарас Андрійович послідовно виконав усі розділи затвердженого індивідуального плану наукової роботи у чітко встановлені терміни, що було підтверджено результатами обговорення відповідних проміжних, піврічних та річних звітів на засіданнях кафедри міжнародних економічних відносин та Вченої ради факультету міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Дослідження проведені Аспірантом у чітко визначені терміни згідно затвердженого плану та графіку, в повному обсязі і у відповідності до основних стандартів та норм із застосуванням сучасних комп'ютерно-інформаційних підходів для статистичного аналізу даних.

3. Актуальність теми дослідження.

Актуальність теми дослідження зумовлена стрімкою трансформацією глобального фінансового сектору під впливом цифрових технологій, що кардинально змінює усталені моделі банківського обслуговування та конкурентне середовище на фінансових ринках. Поява та масштабне поширення необанків як принципово нового типу фінансових інститутів, що функціонують виключно у цифровому просторі, формує якісно нову технологічну парадигму, в межах якої традиційні банки змушені переосмислювати власні бізнес-моделі, структури витрат та канали взаємодії з клієнтами. В умовах зростаючої цифровізації економіки, розвитку штучного інтелекту, технологій великих даних та відкритого банкінгу необанки перетворюються на повноцінні системні гравців фінансового ринку, здатних охоплювати ті споживчі сегменти, які традиційно залишалися поза увагою класичних банківських установ, що обумовлює необхідність комплексного наукового дослідження цього феномену.

Особливої актуальності обрана тематика набуває в контексті глобальної фінансової нестабільності, геополітичних потрясінь та пандемічних шоків, які суттєво прискорили перехід споживачів до цифрових фінансових сервісів і поставили перед регуляторами принципово нові виклики щодо забезпечення стійкості та інклюзивності фінансових систем.

4. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження виконане відповідно до наукової теми кафедри міжнародних економічних відносин Ужгородського національного університету «Трансформація Європейського Союзу: економічні, міграційні та інституційні аспекти» (номер державної реєстрації 0120U100386). Згідно із вказаною тематикою, автором особисто оцінено вплив небанків на функціонування традиційних банків і фінансового сектору країни.

5. Формулювання наукового завдання (проблеми), нове розв'язання якого отримано в дисертації.

Метою дисертаційного дослідження є аналіз впливу небанкінгу на фінансовий сектор країн в умовах нової технологічної парадигми.

6. Наукові положення, розроблені особисто дисертантом та їх новизна полягає у вивченні заходів щодо мінімізації негативного впливу кризових явищ за допомогою підвищення рівня фінансової стабільності країни.

Зокрема, *уперше*:

- опрацьовано методологію емпіричного тестування макроекономічних ефектів від використання фінтех-технологій, що дозволило виявити специфічний характер їх впливу на динаміку ВВП, інвестиції, інфляцію та монетизацію економіки в розрізі окремих груп країн, а це передбачає необхідність обрання національних пріоритетів під час запровадження технологічних інновацій у банківському секторі;

- у проєкції на реалії фінтех-технологій систематизовано процеси у банківській сфері України, що відрізняються активним зростанням кількості фінтех-стартапів, з одночасною концентрацією сектору традиційних банків та підвищеною увагою до можливих зловживань, яка зумовлює надмірний регуляторний тиск;

удосконалено:

- інтерпретацію наслідків цифрової трансформації, що базується на технологічних рішеннях, включно з поширенням штучного інтелекту та машинного навчання, але передбачає також трансформацію управлінських моделей, корпоративної культури та взаємодії з клієнтами;

- аналіз діяльності небанків як одного з напрямів розвитку фінтех-технологій, що дозволило сформулювати перелік дієвих переваг і потенційних загроз для подальшого розширення їх діяльності;

– розуміння впливу необанків на функціонування традиційних банків і фінансових компаній, що передбачає перегляд стратегій цифрової стійкості, балансу між прибутковістю і надійністю, оптимізацію послуг для бізнесу та їх індивідуалізацію для фізичних осіб;

набули подальшого розвитку:

– механізми зв'язку між кризовими явищами і розвитком фінтех-технологій, що базуються на поєднанні інновацій та преференцій учасників ринку, але передбачають врахування низки ризиків у царині безпеки і захисту даних, ступеня надійності технічних рішень, а також геополітичних умов;

– дослідження впливу технологій Індустрії 4.0 на різноманітні аспекти банківської діяльності – від цифровізації та автоматизації процесів до покращення комунікацій і забезпечення кібербезпеки;

– підходи до адміністративного регулювання необанків, а в ширшому розумінні цифрових платформ у фінансовому секторі, що передбачає комплексний моніторинг глобальних тенденцій, вразливостей та інновацій, а також врахування змін у монетарній політиці.

7. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються.

Аналіз змісту і структури дисертаційної роботи Пашенка Тараса Андрійовича дає підстави стверджувати, що у ній чітко сформульовано актуальність теми, мету і завдання дослідження, обумовлені об'єктом і предметом аналізу, сукупністю методів і прийомів наукового пошуку, а також обґрунтовано наукову новизну та практичне значення одержаних результатів.

Обґрунтованість та достовірність основних наукових положень, висновків та рекомендацій дисертаційної роботи підтверджується використанням широкого спектра загальнонаукових та спеціальних методів наукового дослідження: історико-логічний та діалектичний методи (щодо аналізу теоретичних засад дослідження необанків – розділ 1); системний метод, методи статистичного аналізу, дедукція та індукція (щодо аналізу практичних аспектів функціонування необанкінгу – розділ 2); методи кореляційно-регресійного аналізу (щодо розрахунку впливу необанкінгу на фінансовий сектор країн – розділ 3).

8. Наукове та практичне значення дисертаційної роботи полягає в тому, що ключові теоретичні дослідження, висновки і рекомендації, сформульовані автором у дисертаційному дослідженні, можуть бути використані як методологічна основа для розроблення ефективної економічної стратегії як України, так і інших країн світу під час оцінки ступеня впливу необанкінгу на фінансовий сектор країн. Теоретико-методологічні підходи і практичні рекомендації, сформульовані в дисертаційному дослідженні, можуть, бути використані в діяльності фінансових установ для адаптації їх бізнес-моделей до викликів цифрової трансформації, а також у навчальному процесі вищих навчальних закладів.

9. Оцінка мови та стилю.

Дисертаційне дослідження виконано українською фаховою мовою, а виклад матеріалу відповідає стилю науково-дослідної літератури.

10. Відповідність діючим вимогам щодо оформлення дисертації.

Дисертаційна робота Пашенка Тараса Андрійовича на тему: «Вплив необанкінгу на фінансовий сектор країн в умовах нової технологічної парадигми» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованості, наукової та практичної цінності здобутих результатів відповідає галузі знань 29 Міжнародні відносини за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини, вимогам Порядку підготовки Аспірантів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами) та вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (із змінами, внесеними згідно з постановами КМУ № 341 від 21.03.2022 та № 502 від 19.05.2023).

11. Відповідність змісту дисертації спеціальності, з якої вона подається до захисту.

Подана дисертаційна робота є логічним, завершеним, самостійним науковим дослідженням, яке характеризується актуальністю, науковою новизною, комплексністю, фундаментальністю, ретельністю дослідження, повною відповідністю усім формальним вимогам до такого роду наукових робіт. Поставлені в дисертаційній роботі завдання досягнуто. З урахуванням викладеного можна робити висновок, що дисертаційна робота Пашенка Тараса Андрійовича на тему: «Вплив необанкінгу на фінансовий сектор країн в умовах нової технологічної парадигми» є актуальним, самостійним, змістовним, завершеним науковим дослідженням, повністю відповідає вимогам доброчесності та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження наукового ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів від 12 січня 2022 року №44. За методичним рівнем виконання, новизною, науково-практичним значенням висновків і рекомендацій робота відповідає спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини та може бути рекомендована до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді для розгляду на предмет присвоєння ступеня доктора філософії зі спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини.

12. Зауваження та рекомендації.

В ході написання дисертаційної роботи Аспірантом були враховані абсолютно усі зауваження та рекомендації надані науково-педагогічними

працівниками кафедри міжнародних економічних відносин ДВНЗ «Ужгородський національний університет» в процесі попередніх обговорень роботи під час проміжних, піврічних та річних звітів Аспіранта на засіданнях кафедри міжнародних економічних відносин. Відмічені зауваження та побажанняносять суто рекомендаційно-консультативний характер і в жодній мірі не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, а також не зменшують рівнів її наукової новизни та практичної значимості, і відтак не є перешкодою для її подання в разову спеціалізовану вчену раду для офіційного захисту.

13. Відповідність дисертації вимогам, передбаченим Наказом Міністерства освіти і Науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12.01.2017 р. (зі змінами та доповненнями).

Дисертаційна робота Пащенко Тараса Андрійовича на тему: «Вплив необанкінгу на фінансовий сектор країн в умовах нової технологічної парадигми» повністю відповідає вимогам Наказу Міністерства освіти і Науки України «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» № 40 від 12.01.2017 р. (зі змінами та доповненнями).

14. Кількість наукових публікацій, повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок Аспіранта до всіх наукових публікацій, опублікованих співавторами та зарахованих за темою дисертації.

Основні положення та результати дослідження опубліковано дисертантом в 11 наукових працях, із них 3 одноосібні публікації в наукових фахових виданнях України, що входять до міжнародних наукометричних баз, та 6 матеріалів і тез доповідей на Всеукраїнській та міжнародних науково-практичних конференціях.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації:

1. Пащенко Т. А. Необанки: нова бізнес-модель в глобальній фінансовій системі в умовах фінансових криз. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент»*. 2024. № 59: С. 141–148.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-2675/2024-59-17>

URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2024/59-2024/19.pdf>

(Здобувач самостійно провів усі етапи дослідження та підготував публікацію до друку.)

2. Пащенко Т. А. Особливості регулювання необанків у світі. *Підприємництво та інновації*. 2024. № 33. С. 156–161.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/33.27>

URL: <http://www.ei-journal.in.ua/index.php/journal/article/view/798/775>

(Здобувач самостійно провів усі етапи дослідження та підготував публікацію до друку.)

3. Король М. М., Пащенко Т. А. Необанки та їх вплив на функціонування традиційних банків. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2025. Вип.56. С. 50–59.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2025-56-7>

URL: http://visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/56_2025ua/9.pdf

(Здобувач Пащенко Т. А. у статті проаналізував вплив необанків на функціонування традиційних банків та підготував публікацію до друку. Король М. М. належить порівняльний аналіз ключових характеристик необанків.)

4. Пащенко Т. А. Вплив 4-ї промислової революції на розвиток банківської системи: виклики та перспективи. *Економіка та суспільство*. 2025. № 75.

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-75-60>

URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6185/6128>

(Здобувач самостійно провів усі етапи дослідження та підготував публікацію до друку.)

5. Король М. М., Пащенко Т. А. Фінансова трансформація доби Індустрії 4.0: ключові домінантні напрями розвитку необанків. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2025. Вип. 4(19). С. 266–270.

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.19-39>

URL: <https://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/794>

(Здобувач Пащенко Т. А. у статті проаналізував розвиток необанків як інструменту цифрової трансформації банківського сектору в умовах доби Індустрії 4.0 та підготував публікацію до друку. Король М. М. належить окреслення ключових детермінантних напрямів розвитку необанків.)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

6. Пащенко Т. А. Необанки в умовах фінансових криз: ризики та можливості. *Сучасний стан та пріоритети модернізації фінансово-економічної системи: теорії та пропозиції: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 11–12 жовтня 2024 р.)*. Львів–Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 191–194. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-426-2-39>

(Здобувач самостійно провів усі етапи дослідження та підготував публікацію до друку.)

7. Пащенко Т. А. Вплив пандемії COVID–19 на необанки. *Пріоритети соціально-економічного розвитку регіонів в умовах сьогодення: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції*. (м. Київ, 22-23 листопада 2024 р.). Львів–Торунь: Liha-Pres, 2024. С. 272–276. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-439-2-62>

(Здобувач самостійно провів усі етапи дослідження та підготував публікацію до друку.)

8. Пащенко Т. А. Необанки: революція фінансового ландшафту. *Економіка країни в умовах глобальних викликів: наукові підходи та практика реалізації: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції* (м. Одеса, 6 вересня 2024 р.). Львів–Торунь: Liha-Pres, 2024. С. 239–242. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-415-6-57>

(Здобувач самостійно провів усі етапи дослідження та підготував публікацію до друку.)

9. Пащенко Т. А. Глобальні лідери цифрового банкінгу: найбільші необанки світу. *The 11th International scientific and practical conference «Current trends in scientific research development»* (Boston, USA). 2025. June 5-7. С. 755–757.

(Здобувач самостійно провів усі етапи дослідження та підготував публікацію до друку.)

10. Пащенко Т. А. Аналіз європейського ринку необанкінгу. *The 6th International scientific and practical conference «Global trends in science and education»*. (Kyiv, Ukraine). 2025. July 1-3. С. 602–605.

(Здобувач самостійно провів усі етапи дослідження та підготував публікацію до друку.)

11. Король М. М., Пащенко Т. А. Необанки як інноваційний вектор цифрової трансформації банківського сектору. *The 1st International scientific and practical conference «International experience in scientific research»*. (Chicago, USA). 2025. August 28-30. С. 244–248.

(Здобувачу належить провідна роль в опрацюванні результатів дослідження, їх систематизації, інтерпретації та підготовці публікації.)

15. Результати перевірки роботи на академічний плагіат

Перевірка дисертаційної роботи проводилася сертифікованою програмою StrikePlagiarism.com. У ході перевірки дисертації запозичень матеріалу без посилання на відповідне джерело не виявлено. Виявлені за допомогою програми StrikePlagiarism.com текстові співпадіння (цитування) мають посилання на відповідні першоджерела, внесені до списку використаної літератури.

Запозичення (співпадіння) в тексті не мають ознак плагіату. Подані до захисту наукові матеріали є власним напрацюванням Аспіранта, текст дисертації є оригінальним. Робота визнається самостійною та рекомендується бути допущеною до захисту.

Положення дисертації апробовано на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин (протокол № 5 від 28.04.2026 р.). За результатами засідання ухвалено затвердити позитивний висновок про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів та рекомендувати до захисту в спеціалізованій вченій раді дисертаційну роботу Пащенко Т. А. на тему: «Вплив необанкінгу на фінансовий сектор країн в умовах нової технологічної

парадигми» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 29 Міжнародні відносини за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини.

Головуючий на засіданні:

доктор економічних наук, професор,

в.о.завідувача кафедри

міжнародних економічних відносин

ДВНЗ «УжНУ»

 Володимир ПРИХОДЬКО

Підпис доктора економічних наук, професора Приходька В. П.

засвідчую

Вчений секретар ДВНЗ «УжНУ»





Олена МЕЛЬНИК